

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház-utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETESI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérlet
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknél kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Duke M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

30. szám.

BRASSÓ, Csütörtök, márczius 12-én.

I-ső évfolyam 1885.

Iparosaink érdekében.

Brassó, 1885. márczius 6.
II.

Hogy pedig az ipartörvény 50-ik §-ának hivatolt intézkedése valóban életkérdés iparosainkra nézve; de nemcsak ezekre, hanem segédekre nézve is legyen, elegendő reámutatni azon sajnos jelenetre, mely épen városunkban e hó 4-én lejátszódott.

Az új ipartörvény életbelépte után ugyanis több budapesti szabó azonnal utnak indult és ügynököket küldött szét, hogy az ország minden részében az ipartörvény 50-ik §-sa értelmében munkát vállaljon, és itt Brassóban is több ily ügynök jelenvén meg, tetemes megrendelést vett föl, minek következtében helybeli szabó polgártársaink munkája tetemesen csökkenvén, ezek segédek és inasok legnagyobb részét — reámutatva az ügynökökre — elbocsátani voltak kénytelenek.

Ezen elbocsátott inasok és segédek, megtudván, hogy folyó hó 4-én ismét egy ilyen szabó-ügynök érkezett ide a „Bukarest” szállodába, a mondott napon mintegy százan a szálloda udvarára jöttek, ott az illető ügynököt inzultálták és rögtöni elutazását követelték, mely jelenet az egész külvárost felzaklatván, a csődület csak nagy nehezen volt lecsendesíthető a rendőrség által.

Az ügy maga a rendőrség és később az iparhatóság előtt is tárgyalatván, ezen tárgyalások természetesen egyebet nem eredményezhettek, mint azt, hogy a törvény alapján az illető ügynök korlátozható nem volt.

Az iparhatóság ez esetben másként nem is járhatott el, mert őt a törvény kötelezi; de már ezen egy csődület igazolja, hogy a törvény kérdéses intézkedése következtében iparosaink inasok és segédek nagy részét elbocsátani voltak kénytelenek, hogy az ezen törvényes intézkedés által teremtett konkurrenzia helyben lakó iparosainkat tönkretessen, és hogy ezen intézkedés ismét egyike azoknak, melyek a proletáriátust növelve, a szociáldemokrata mozgalomnak talajt teremteni képes.

Egy másik, ugyancsak a mi viszonyainknak meg nem felelő intézkedését képezi az ipartörvénynek a 176 ik §. azon intézkedése, hogy „az iparosok és segédek, tanoncok vagy munkások között felmerülő vitás kérdések, mint a kártérítési stb. követelések tekintetében

az iparhatóság minden felelősség kizárásával dönt.”

Mi ezen intézkedést különösen az iparosra nézve tartjuk sérelmesnek, és pedig azért, mert ha ez elmarasztaltatik, a segédnek stb. kárt vagy a felmondási időre díjt fizetni és ezen kár vagy díj — mely sok esetben nagy összeget is képviselhet — rajta felhajtatik, ez hiába kezd rendes pert, mert bármily igaza is legyen, ő azon segéden vagy inason, ki Isten tudja, hová vándorol el és kinek rendesen vagyona sincsen, keresete pedig a végrehajtási törvény szerint le sem foglalható, soha követelését fel nem veheti.

De ettől eltekintve is, sok aggályaink vannak ezen intézkedés ellen.

Mi a hazai törvényhozásunk által ősidőktől fogva kultivált bírói bölcs belátást respektáljuk ugyan, de nem hiszünk benne és úgy vagyunk vele, mint Faust, mert mi is csak azt mondhatjuk, hogy „die Bothschaft höre ich wohl, allein mir fehlt der Glaube.”

Az ily bírói bölcs belátás jó volt és létjogosultsággal is birhatott akkor, mikor a törvénykezés rendszeresítve nem volt, mikor a bíróságokra sok pénzt az állam nem költött és a mikor a végrehajtásnak még bottal ellenszegülni lehetett.

Ma már azon tul vagyunk; ma van rendszeresített perrendünk, fokozatos bíróságunk; ma az állam rengeteg pénzt költ a jogszolgáltatásra, és a tapasztalat kimutatta, hogy míg egy részről az az eredeti, romlatlan, szűzies igazságérzet, melyet az Isten az emberek szívébe oltott, ma már kiveszett és így a bölcs belátás alapjától fosztatott meg, — addig másfelől a részrehajlás, kedvezés, nemzetiségi tekintet, ellenszenv stb. sokkal nagyobb szerepet játszanak az ítélelhozatalnál, mint a bölcs belátás.

És különösen nálunk Erdélyben, a hol a nemzetiségi különbségek is befolyanak és a hol — mint különösen a jelen esetben — nem is kvalifikált, kinevezett, hanem községi, választott bírák döntenek: hol találjunk garanciát arra nézve, hogy ezen felelősségteljes ítélet igazságos lesz-e, hogy nem fog-e felekezeti, nemzetiségi kérdés avagy ellenszenv, rosszakarat, tudatlanság az ítélelhozatalba befolyani?

És mirevaló volt a felelősségi jogot megszüntetni? Hát az alispáni hivatalok annyira

tulterhelvék munkával, hogy már ezektől is, mint a kuriától, a munkát megvonni kell?

Nem hiszszük, hogy ezen munkatulterhelés állana, de ha fennáll, miért nem ruházták ezen kérdés eldöntését a kir. járásbíróságokra és másodfokban a törvényszékekre? — hisz ha egy községi választott tisztviselő képes ily ügyekben itélni, annak a kinevezett és kvalifikációval ellátott bírónak is kell érteni hozzá!

Hiszszük, hogy eddig e tekintetben még kevés panasz merülhetett fel, mert a törvény új és rövid ideje, hogy fennáll; de miután meggyőződésünk az, hogy ilyen ügy igen sok fog felmerülni, a munkás-osztály önértetének újabb időben észlelt emelkedése miatt, és hiszszük, hogy sok visszaélés és károsítás fog következni különösen az iparosokra és kereskedőkre nézve, — felhívjuk az érdekeltek és legkivált a kereskedelmi- és iparkamarák, valamint testületek figyelmét, hogy igyekezzenek oda hatni, miszerint az ipartörvény kérdéses intézkedései a legsürgősebben oda változtassanak meg, hogy az 50-ik §. idézett intézkedése megszüntetessék, az iparhatóság 176. §. szerinti ítélete ellen pedig egyszeres jogorvoslat engedélyeztessék.

Plato.

Belföld.

Az erdélyrészi főnemesség — mint az „E-s”-nek jelentik — nagy értekezletet tartott e hó 9-én Kolozsváron a főrendiházi reformjavaslat tárgyában. Az értekezleten id. báró Jósika Lajos elnöklete alatt Bornemisza, Jósika, Bethlen, Bánffy, Mikes, Nemes és Teleky családok számos tagja volt jelen. Elvül kimondatott, hogy a reform nem tekintetik pártkérdésnek, arra nézve egyedül az erdélyi érdekeket tekintik döntőnek. Az eltérő nézetek miatt határozat nem hozatott; ez a Budapesten ugyane tárgyban a törvényjavaslat főrendiházi tárgyalása előtt tartandó széleskörű értekezletnek tartatott fenn.

Honvéd tanzászlóaljak. Az ideai honvédségi tanzászlóaljak megalakulására vonatkozó miniszteri rendelet alapján megkezdődött a legénység behívása, még pedig a zászlóaljak székhelyein április hó 7-ikére. A tanzászlóaljak a kerületek székhelyein április 9-én alakulnak meg, mint a múlt évben, két havi tartamra. A tanzászlóaljak parancsnokaiként behívandó őrnagyok és alezredek felől ez idő szerint még semmi biztosat nem lehet hallani.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Beöthy Laczi éji zenéje Kecskeméten.

1846-ban Böthy Laczi és Nagy Pista*) diákok voltak a híres Kecskeméti kollégiumban.

Jó diákok voltak-e, avagy rossz diákok, arra nézve nincsenek adataim; de hogy már akkor jó mulató gyerek volt mind a kettő s kedvelt vendég a leányos házaknál, azt már tudom tőlük is, másoktól is.

Mindenütt szívesen látták őket, de sehol sem olyan szívesen, mint nemzeti Vály Tivadar uram házában. S ők sem mentek sehová olyan szívesen, mint nemzeti Vály Tivadar uram házához.

Hogy ne mentek volna szívesen, mikor abban a házban virágzott a két legszebb leány egész Kecskemét városában! De nemcsak a lányok szépségének nem volt messze földön párja, de még nemzeti Vály Tivadar uram borának és Vály Tivadarné asszonyom malaczpörköltjének és turós csuszájának sem. De még annak a szíves vendéglátásnak sem, melylyel mindezt vendégeinek kínálni szokták.

Az ilyen házakat pedig szereti a diák! Akkor is az ilyeneket szerette, most is az ilyeneket szereti, s mindig az ilyeneket fogja szeretni.

*) A „Faust” jeles fordítója s a „Nemzet” munkatársa. Szerk.

Az egyik leányt, a szebbiket, mint szegény Böthy Laczi szokta volt mondogatni, Mariskának hívták; ez volt az „ő”-je.

A másikat, a még szebbiket pedig, mint Nagy Pista beszéli, Juliskának, a hogy az angyalokat szokták nevezni. A Nagy Pista tyukszemére pedig ez taposott reá.

Gyönyörűséges virágszál volt mind a kettő. De azért még sem lett a Mariskából Beöthy Lacziné, sem Juliskából Nagy Pistáné. Nem mintha kölcsönösen nem akarták volna, hanem mert közbejött a nagy földrengés, a mikor egyéb dolguk volt a magyar fiuknak, mint házasodni. Azután pedig . . . hej, azután! . . . akkor meg vége lett a világnak!

No, de ne beszéljünk az azutánról, beszéljünk az akkorról — a szép akkorról!

Akkor még virágból volt fonva a kert s hegedűvel volt tele az ég e vidám gyermekek számára, kik szerelmesek voltak, mint a cicizák, és ártatlanok, mint a kis báránycák. Már tudniillik a Mariska, meg a Juliska; mert a Laczit, meg a Pistát, habár az ő füleik sem látszottak ki a nagy szerelemből, bizony már akkor sem igen lehetett báránycáknak nevezni!

Egy este a két barát a „Vasorru bábánál” borozgatott, abban a híres korcsmában, a hol a diákok „rovásra” ehettek-ihattak, még hónap elején is. Ezzel pedig sok van mondva. Ez a korcsmáros föltétlen bi-

zalmára mutatott, s egyszersmind azt is bizonyította, hogy a vén korcsmárosnak fiatal felesége volt.

Ez a hamiskás megjegyzés különben Beöthyre nem vonatkozott. Ő hivséges szerető volt és legalább üzletszerűleg nem donjuánoskodott, a mit barátjáról már akkor sem lehetett elmondani.

Ittak, busultak és kétségbeestek — már a mint a szerelmes diákokhoz illik. Pedig jól tudták, hogy szeretettnek, de nem akarták elhinni.

Tizenkilencz éves diák boldogsága csak akkor teljes, ha fáj, ha ürügyet kaphat rá, hogy fájdalmas és minden földi vigaszt kizáró versekben panaszkodhatik a kegyes kegyetlensége ellen.

Panaszkodtak is egymásnak, ha nem is versben, de csak prózában és pohárköszöntőkkel, melyeknek rövid értelme oda ment ki: hogy a Mariskának nincs szíve, a Juliskának pedig van ugyan, de köből.

Végre elhatározták, hogy szerenádot visznek „ő”-iknek. Minthogy azonban a cigány pénzbe kerül, a mi csak akkor nem baj, ha van az embernek, de mindig baj, ha nincs, — hát úgy segítettek magukon, hogy maguk lettek cigányokká. A diákból minden lehet; miért ne lehetne cigány is?!

Nem sokáig haboztak tehát, hanem azonnal utra keltek, s szerencsésen meg is érkeztek a kedves ház elé. — Itt azonban kis nehézségre bukkantak, a mire előre nem gondoltak. A ház úgy volt építve, hogy

Román tanácsok.

Brassó, 1885. márczius 8.

Tekintetes szerkesztő ur!

Szives volt kinyilatkoztatni, hogy innen a Czenk-aljáról máskor is kész örömmel fogadja soraimat. Itt vagyok tehát újból és ajánlom becses figyelmébe ezen soraimat.

Tetszik tudni, hogy oda át a Dimbovicza part-jain nekünk nagyon sok jóakarónk lakik. Nagy örö-münkre szolgálhat azonban az a tudat, hogy nem ott, hanem innen a Kárpátokon láttak ezen jóakaróink napvilágot. Még az a híres Sococu is, ki közelebb azt a híres írkat kifundálta, melyen Daco-Románia a Tiszaig terjeszkedik, de a melynek közforgalomba ho-zatala ellen gondoskodva van eléggé, mondom, még ő is a Cseherdők aljában látott napvilágot. Daco-Ro-man lett a cseh emberből! Vajjon mit mond ehhez a »Gazeta«? Az az ő dolga. Elég azt tudnunk, hogy Romániában nincs daco-román boér. Miveltebb embe-rek azok, s mint ilyenek, szélesebb látkörrel bírnak, hogyszem a mesebeli béka szerepére vállalkoznának...

Egy dologban azonban alig van kivétel a romá-niai nadrágos emberek között és ez az, hogy borzasztó sötétségben vannak a magyar honi nemzetiségi viszonyok felől. Ugy látszik, hogy részünkről sem sokat törődünk, hogy őket felvilágosítsuk; ők sem fáradoznak ebben az érdeken, hanem a mit a fehéren feketítve látnak, azt készpénz gyanánt fogadják. Innen van, hogy mi oda át rossz hirben állunk. Azt hiszik felölünk, hogy mi egyébbel nem foglalkozunk, mint a ha-zánkban lakó nemzetiségek megevéseivel...

Két tekintélyes bukaresti napilapban olvastam csak legközelebb is nagyon keletes tanácsokat arra nézve, hogy ne bántsuk a nemzetiségeket, hanem ad-juk meg azoknak jogaikat. A »Romanul« s utána a »Telegraful«, tehát két kormánylap osztogatja nekünk a bölcs tanácsot. Tehát még onnan is! Nagyon ter-mészetes, mert ezek is csak úgy ismernek minket, mint akár a francia turisták és redacteurök, a kik tudvalevőleg híres ország-világismerők.

Az is igaz, hogy mikor én ezeket a Dimbovicza partjáról érkező tanácsokat olvasom, bocsássa meg Isten bűnömöt, de mindig eszembe jut Phaedrusrnak az a meséje, mely a fuzsitus verébről szólva, így kez-dődik: „A ki magára nem vigyáz és másoknak taná-csokat osztogat: bolondul cselekszik.” De hát miért jut ez eszembe? A moldovai magyar faluk csángó népeért. Előbb azokon kellene megmutatni a »Roma-nul« és »Telegraful«-nak, hogy miként kell megbes-csülni a más ember nyelvét. Mutassanak nekünk jó példát, hogy mi is követhessük! A meddig ezt nem teszik, a meddig minden csángó faluban oláh tannyelvű községi iskolát tartatnak s az oláh dászkellet magyar alattvalóikkal azért fizettetik, hogy azok csak is ro-mánul tanítsanak: addig köszönjük szépen a bölcs ta-nácsot, de be nem vehetjük. Mi nem követeljük ro-mánainktól, hogy a magyar nyelv legyen náluk a tannyelv, csak azt, hogy saját érdekükben is tanulják meg az állam nyelvét is, s ime ez is milyen nagy sé-relem! Hát ha úgy tennénk, mint odaát tesznek Bákó és Román megyékben a csángókkal! De nem teszünk úgy, mert szabadelvűséget a Dimbovicza mellől nem ta-nulunk. Annyit azonban elvárunk tőlük is, hogy ne osztogassanak tanácsot addig nekünk, a míg náluk is van helye a jó tanácsnak. Annyit megtanulhatnak,

ablakai nem az utcára, hanem az udvarra szolgáltak. A kapukat pedig Kecskemét városában jóval tíz óra előtt be szokták csukni.

Az utcára néző fal szép fehérre volt ugyan meszelve, de mégis csak fal volt, a ki érzéketlen és nincs szíve, ők pedig érzékeny szíveknek jöttek ide hódolni.

Azért hát nem volt mit tenniök egyebet, mint hogy szép csendesen átmásztak a kerítésen s zajtalan lépésekkel oda lopóztak a kedvesek ablaka alá, a kik ekkor már régen Morpheus karjai közt pihentek. — Megtehették, mert szerencsájukra nem volt kutya a ház-nál.

Ott aztán először is előlépett Beöthy Laczi és elszavalta »Botond vitéz«-t. Nyomban utána pedig Nagy Pista, ki a »Magyarok Mózesé«-vel kedveskedett annak, a kit nyg hvtak, a hogy az angyalokat hívják.

E balladákat ugyan nem épen szerenádok alkal-mára szedte rimbe jó Garay János, és kissé hideg vallomásul szolgáltak oly kiállhatatlan tűzben égő szí-vek részéről, nem lévén bennük de csak egyetlen szó is, se a szerelemről, se ásóig-kapáig tartó hervadha-tatlan hivségről; de a fiatal leányok így is sokat ér-tettek belőle.

De eleget értett belőle nemzeti Vály Tivadar uram is, hogy nyomban kiszóljon az ajtón: „Tessék

hogy nálunk mindenik felekezet önmaga szabja meg a tannyelvet és mindenik kis faluban van iskola, míg odaát csak lesz talán a jövő században. Mäskor többet. Czenkalji.

Országgyűlés.

A förendiházban legközelebb várható viták élénk-ségére némi következtetést lehet vonni a szokatlan nagy számból, melylyel a főrendek a 9-iki ülésre meg-jelentek és a helyeslésről, melylyel az ellenzék Zichy Nándor gr. szavait kísérte, a ki az erdélyi mágnsok igazolása ügyében szólalt fel. Még a legfontosabb kér-dések tárgyalása alkalmával sem voltak annyian jelen (a polgári házasságról tavaly folyt vitát kivéve), mint 9-én noha mindenki tudta, hogy csak a képviselőház izenetének átvétele lesz napirenden. Az izenetet, mely a képviselőházban legutóbb elfogadott törvényjavasla-tokra vonatkozott, Nagy István képviselőházi jegy-ző hozta át és a felsőház szervezéséről szóló törvény-javaslat vita nélkül a hármas állandó bizottsághoz utasítottat előzetes tárgyalás végett. De az igazoló bizottság által több főrendi tag igazolása iránt be-nyújtott jelentés kapcsán Zichy Nándor gróf szükségesnek találta — mint már említettük — párt-hiveinek tüntető tetszés mellett felszólalni aziránt, hogy az erdélyi mágnsok igazolási kérvényei minél gyor-sabban és lehetőleg kedvezőleg intéztessenek el, mire Sennyei Pál b. elnök élesen hangsúlyozta, hogy a bizottság ezen ügyek elintézésénél egy perczig sem késlekedik és bizonyosan mindig a törvény értelmében fog eljárni.

Ezután sürgősségi indítvány következtében nyom-ban tárgyalattott és észrevétel nélkül elfogadtattott a tenger alatti kábelek védelméről szóló törvényjavaslat, és ezzel az ülés véget ért.

Külföld.

Orosz-angol háboru kilátásban. A helyzet Anglia és Oroszország közt folyton válsá-gos. Jóllehet Giers jegyzőke békülékeny hangon van írva, de azért az orosz előőrsök visszahuzá-sát az afgán határról megtagadja. Az an-gol határigazító bizottság főnöke, Sir Peter Lumsden, új javaslatokat terjesztett elő s ezek fölött most foly-nak a tárgyalások.

Gladstone kormányelnök Staal orosz nagykövet-nek azt javasolta, hogy az oroszok és afgánok egy-aránt vonuljanak vissza bizonyos távolságra, hogy így az ellenségeskedések megakadályozása végett semleges zona létesíttessék; aztán a végleges határvonal diplo-máciai uton meg lesz állapítható. Ha ezt a javasla-tot orosz részről elfogadják, az angol kormány enged-ményekre el van határozva.

Angol katonai körökben nyugodtan te-kintenek az orosz-angol háboru eshetősége elé meg levén győződve, hogy a győzelemre több ki-látásuk van az angoloknak, semmint az oroszoknak. Az afgán területen vivandó angol-orosz háboru összes tervei készek már a hadügyminisz-teriumban.

A »Daily New« szerint az angol kormány ultimátum alakjában követelte az orosz csa-patok visszavonását az afgán határról. A béke vagy háboru feletti elhatározás tehát az orosz államférfiak kezében van. Kalkutában már a csapatok nagyobb mérvű szállítására készülnek.

hát öcsém uraiméknak egy pohár borra beljebb is kerülni, szívesen látjuk, — s a leányok is mindjárt felöltözködnek!

... Hej, de jó dolog is tizenkilencz esztendő-snek lenni, diáknak lenni s szerelmesnek lenni — akár-hol a világon, de különösen Kecskeméten! ...

Balázs Sándor.

Apróságok.

Könnyű megtanulni. Egy hölgy, ki először jár Monte-Carloban, kérdezi szomszédnőjét:

— Nem vagyok jártas a játéokban; nem mondaná meg, mi a szabálya?

— Nagyon egyszerű. Rakja ki a pénzét az asz-talra, s a bankár behuzza. Ennyi az egész!

*

Monte-Carloban.

— Huszonkilencz nyert! — kiált a bankár.

— Az én éveimnek száma! — szól szemrehányó hangon egy jelenlevő hölgy férjéhez; — miért nem tetted meg?

— A te éveid száma? Gondold meg, hogy itt csak harminczig lehet tenni! Pedig te ...

*

Tulzás. Boireau udvarol egy színésznőnek, ki azon napon lép föl először egy kiállítási darabban.

— Szépnek talál? Hát ha még ma este látna! Egészen új kosztüm lesz rajtam!

Boireau ravasz szemhunyorítással:

— Kosztüm? Mire való ez a tulzás, kisasszony!

Irodalmi tisztesség.

Általánosan elismert tény, hogy ma már a sajtó az egész művelt világon nemcsak a politikai élet or-ganuma, hanem a társadalmi és közgazdasági élet egyik főtényezője. A sajtón szűrődik keresztül a nemzetek egész életfolyama. A hol a politikai és társadalmi er-köles erős alapokon nyugszik, azon nemzet sajtója is a megbízhatóság és tekintély magas fokán áll és a tár-sadalom minden rétegének becsületesen szolgál

A magán egyénnek, hogy tiszteletet s elismerést szerezzen magának azon körön belől, hová érintkezé-sei s működése kiterjednek, jellemében két fő vonásnak kell lennie: — a tisztességes modornak és becsületérzésnek. A magán egyéntől ezen két fő jellemvonást meg kell követelni, ha szavára úgy a magán, mint a nyilvános életben súlyt akarunk fek-tetni. —

A sajtó irányában az igények e tekintetben még szigorubbak. És mégis nálunk, különösen a vidéki sajtó egy részében, még mindig uralkodik a szenved-élyesség, az emberi jellem eme salakja. Ennek az az oka, hogy ama hírlapok olvasó közönségének izlése nem tisztult még meg annyira, hogy a higgadt s szolid hangban az igazságot felismerje s méltányolja.

Ezen segíteni kell. És lehet is segíteni.

A vidéki lapok szerkesztői — s főbb munkatár-sairól jogosan felteszszük, hogy a sajtó viszonyokat ismerik. Azt is felteszszük, hogy világos tudattal bír-nak azon befolyásról, melyet a sajtó állami életünkre és társadalmunk szellemi fejlődésére gyakorol. Sze-rezze meg a vidéki sajtó is az olvasó közönséggel szemben magának azt a jogot, hogy ne csupán a köz-vélemény hü visszhangjának tekintesse magát, ha-nem annak a közvéleménynek legyen egyik fő alko-tója*); mint a hogy megszerezte ezt a fővárosi sajtó tekintélyesebb része. — Ezt a jogot megszerezheti magá-nak ha programjába felveszi és ahhoz hűlesz: az igaz-ságos, részrehajlatlan bírálatot, — a tisztességes modort minden közleményében, mely a sértő személyeskedést a lap belső keretéből feltétlenül kizárja, — a komoly érdeklődést minden oly tény iránt, mi a közjóra, vagy az ellen irányul. (Azt nem is szükség hozzátenni, hogy a ve-zetők magán jelleme minden legkisebb gyanun felül kell hogy álljon).

Ezek a sajtó teendői.

A hol pedig a vidéki lap a hírlapirodalom mai színvonalára nem tud felemelkedni, a mennyiben a jó izlest és művelt hangot mellőzve, az eseményeket il-domtalan, drasztikus modorban ismerteti, — a sze-mélyeskedésnek tért ad; egy szóvnl, ha a közművelődés hátrányára van, azon lap olvasó közönsége ne csak az anyagi támogatást vonja meg a laptól, hanem szel-temi téren is hasson oda, hogy az szűnjék meg megjeleni. — Így aztán elérhető lesz, hogy a mi baj a társadalmi életben van, azt részben orvosolja a sajtó; és a mi a sajtóban van, azt a társadalom.

Nemo.

Kereskedelmi és iparegylet.

Nem volt időszak, melyben a társadalom egyik vagy másik osztálya elégedetlen ne lett volna, — lett legyen arra ok, vagy nem.

De oly általános panaszt régen ért meg az em-beriség, különösen hazánk, mint épen napjainkban. Sem ipar, sem kereskedelem, sem földmivelés, sem mind összevéve nem képesek biztosítani az állampol-gárok tisztességes existenciáját.

S ha már nehéz a helyzet az egész országban, sokkal, sőt összehasonlíthatatlanul nehezebb, válsá-gosabb nálunk. — Sajátos viszonyainkban fekszik az ok. — Teher sok, valóban elviselhetetlen, előny, ked-vezmény, semmi.

Ezen tisztán iparos-város, Brassó — mely ere-detileg Erdélynek leggazdagabb, legjobb módu városa volt, ma szegény.

A legválságosabb idők előtt állunk. Nem kutat-juk az okok különfeleségét, habár jól ismerjük azokat, — majd foglalkozunk azzal máskor.

Ma üdvözölni akarunk csak egy életképes eszmét, a melybe mi sok reményt helyezünk.

Őszintén megvallva, nem vagyunk barátai új egy-letek alapításának akkor, midőn vannak hasonczélu lé-tező intézményeink. — De ha a létezők nem elegendők, ha ezek bármi néven nevezendő oknál fogva nem képesek a célnak megfelelni, örömmel kell üd-vözölnünk egy az álomból minket felzavarni szándé-kozó testületet.

Iparunk, kereskedelmünk és földmivelésünk, de különösen a két előbbinek újbóli feltámasztására, ipa-ros és kereskedői osztályunk helyzetének javítására Gr. Schweinitz Gyula megyénk ezen fardadhatat-

*) Ennek kellene lenni, csak így teljesítheti a vidéki sajtó magasztos hivatását. Szerk.

lan közgazdasági előadója, egy eszmét, egy felette életképes tervet vetett fel, még pedig egy kereskedelmi és iparegylet alakításában.

Első perczben — nyíltan megvalljuk — mi is kételkedtünk ennek szükségére, illetőleg czélszerűségében; de nagyobb figyelemre méltatva a kérdést, immár tisztában vagyunk azzal, hogy ezen egyelet nálunk valóban hézagot pótló.

Iparunknak és kereskedelmünknek ma csakugyan nincs pártfogója, támasza — kivéve épen e tekintetben is fíradhatatlan főispánunkat, a kinek figyelmét ez el nem kerülte. — Ez egyelet hivatva lesz azzá lenni. — Ez egyelet feladata lesz a pusztulóban lévő ipart és kereskedelmet újból lábra állítani.

Nem fogunk hosszú fejtegetésekbe bocsátkozni, az egyelet maga tetteivel fogja igazolni, mit mi csak jelezhetünk.

De ha csak azt tekintjük, hogy ezen egyesület egyik czéljául tekinti, Brassónak áruclarnokot állítani; ha azt tekintjük, minő áldásos befolyása van az iparra és kereskedelemre épen egy ily csarnok, ha visszaemlékezünk, mennyi idő óta jajgatnak az érdekeltek, hogy ily nagy ipar- és kereskedelmi város még mindig nélkülözi az áruclarnokot: már csak ezen egy okból is tárt karokkal kellene fogadnunk oly intézményt, mely első czéljának tekinti ennek létesítését.

Mi nem vagyunk optimisták, de ez egy alkalommal nagy reményeket kötünk ezen tervhez. — Az egyelet már meg is alakult. Szándékosan hallgattuk el ezt eddig, habár voltak már olyanok, kik a még meg sem született gyermeket czélzó guny tárgyává tették; — szándékosan, mert beavatva akartunk lenni a tárgyba, mielőtt hozzászólnánk.

Ma tisztában vagyunk a tárggyal, ma sikra is szállunk érte. Az eszme megpendítője, gróf Schweinitz Gyula egyszersmind az egyesület elnöke is; — Alexi Teochar, lapunk derék kiadója első, és Königes János második alelnöke. Szerencsésben választani tisztikart nem lehet, s ha még hozzáteszszük a már megalakított választmányt, biztos garanciánk lehet a felől, hogy az ügy jó kezekbe került!

Mi, kiknek programjában az ipar s kereskedelem hathatós támasza lenni, egyik vezérpontja, figyelemmel fogjuk kísérni ezen egyesület működését, a melyről híven is fogunk referálni a közönségnek.

De hogy ezt tehessük, t. i. hogy legyen referálni való, első sorban az érdekeltektől függ. Mert ez egyelet csak akkor fog sikeresen működni s működése csak akkor leendő áldáshozó, ha iparosaink és kereskedőink nem nézik azt távolról, hanem tömegesen csoportosulnak köréje. — Nagy czélokot követhetnek egyesek is, de nagy eredményeket csak a közös működés vivhat ki.

J.

Városi ügyek.

Brassó város képviselőtársaságának közgyűlése.

— márczius 11-én.

Brennerberg polgármester három óra után megnyitván a gyűlést, kisebb jelentőségű előterjesztéseket tesz, a melyek mind tudomásul vétetnek.

Ezt a mult gyűlésen tett interpellációkra való felelet követte; első sorban Taag Frigyes legelés-ügyi kérdésére, mely szerint az ez ügyben kiküldött bizottságot megszüntette.

Dück József interpellációjára a Tömös-csatornát illetőleg megjegyzi a polgármester, hogy a víz télen a régi helyen csapoltatik le, — de Gmeiner Gyula kérése folytán elrendeltetett a lecsapolás kissé feljebb.

A kórházépítésre vonatkozó interpelláció a tárgysorozat 3. pontjában lel elintézését.

Ezután Schuster Károly gyógyszerész interpellálta a polgármestert a vágóhid tárgyában. Tekintettel arra, hogy italilletékek czimén január hóban csak 6608 frt folyt be, Zell Vilmos indítványozza, hogy a tanács ezen kezelést szigorubb felügyelet alá vegye. — Válaszában a polgármester megjegyzi, hogy ez eddig is megtörtént s midőn egy némely Martonfalván keresztül történt csempészet felfedeztetett, az illetők meg is büntetettek.

Ezután áttért a gyűlés a tárgysorozat első pontjára, mely igen heves vitákat provokált. A kérdés a piacon lévő pissoir ügye körül forgott, melynek tárgyalásánál az ez által sértett ház képviselői nagy buzgalmukban, a parlamentáris tárgyaláshoz megkívánt higgadtságot és nyugalmat is elvesztették. Végre Sorrescu ügyvédnek sikerült egy tartalmas és békéltető szellemben tartott beszéddel a már-már igen magasra emelkedett hullámokat ellensúlyozni.

A tárgysorozat második pontját a Zajzon fürdőhelyen eszközözendő újítások képezték, mire nézve a közgyűlés azon határozatot hozta, hogy az ásványvizek előbb a budapesti egyetemre küldessenek analízálás czéljából s ennek eredményétől tételesen függővé az újításokra vonatkozó határozatok.

A harmadik pontot a kórházépítés módosított tervének bemutatása képezte, a melyet a közgyűlés azon

határozattal hagyott jóvá, hogy az építés a kedvező idő beálltával rögtön foganatosíttassék.

Ezzel azután vége is volt a gyűlésnek, — mert az idő nagyon is előrehaladt. A kitűzött 12 pont közül e szerint csak három nyert elintézését, míg kilencz pont ismét elintézetlen maradt, daczára azok rendkívüli fontosságának.

S ez így megy a városi képviselőtársaság minden gyűlésében.

Tanügy.

A hosszufalusi faragászati iskola ismertetése.

A magyar királyság délkeleti sarkában, a határ Kárpátok ósánczi és tömösi szorosainak közvetlen nyilatánál, az erdélyi kerület Barczaságnak nevezett térségén, festői szépségű sziklás hegyek északi aljában hét népes magyar község terül el, melyek közül Bácsfalva, Türkös, Csernátfalva és Hosszufalu nyugatról keletre irányuló sorban egymásba vannak építve; Tatrang, Zajzon, Pürkerecz az előbbiektől északkeletre csekély távolságban, egymás közelében fekszenek. Ezen községek népessége az 1881. évi hiv. népszámlálás adatai szerint 21,783 lélek, mely számból 10,872 magyar, a többi igen kevés kivétellel oláh.

A magyar lakosság, kiket közönségesen csángóknak neveznek, utódai azon székely és besenyő népeknek, kiket a magyarok keresztyén hitre térésének első századaiban a határszorosok védelmére Árpád-házi királyaink telepítettek oda s kiknek a folytonos harcok által gyakran leapadt számát a székelyföldről különböző időkben új települők népesítették.

Ezen szabad határvéd katonaság, kikhez Brassó megye nyugati részében fekvő Krizba, Ujfalu és Apácza szintén magyar községek 3000-et ma meghaladó magyar lakossága is tartozott, Törösvár és más határvárosok őrségét képezték, de az idők rendjén Brassó város által urbériségi szempontból perrel lettek megtámadva, mely per még maig sincs eldöntve. Ily állapotban százados elnyomatusuk alatt a polgári műveltség minden ágában hátramaradtak; azonban nyelvet megőrizték s magukat őseiktől öröklött munkásság és bámulatosan egyszerű életmódjuk által fenn tudták tartani a csekély termő területtel bíró első telepedési helyen.

Báró Eötvös József vallás- és közoktatási m. kir. miniszter 1869-ben, erdélyi körútjában, ezen magyar községeket is meglátogatta. Ezen alkalommal a lakosok értelmi és anyagi elmaradottságáról s egy felső népiskola létesítése érdekében keletkezett mozgalomról értesülvén, megígérte, hogy a hét község központján, Hosszufaluban egy iparirányú felső népiskolát fog állami költségen létesíteni. Erre az első lépések már meg voltak téve, úgy, hogy a felső népiskola I. osztálya már 1871-ben, Baronyi Benedek pesti bankárnak 12 ezer frtot tevő nagybecsű hazafias alapítványából fel volt állítva egy tanító vezetése alatt.

Ezen felső népiskolát a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 1872-ben államinak nyilvánította s műfaragással kapcsolta egybe, azon czélból, hogy ezen intézet egyfelől az elnyomorodott barczasági magyarságnak értelmi művelődésére szolgáljon, másfelől ezen alkalmas fában gazdag vidéken a műfaragást meghonosítva, azt a népnek házi iparává tegye. — Ezen czél elérésére az intézet úgy szerveztetett, hogy az elemi népiskolából kilépő növendékek három éves tanfolyam alatt magukat itt a polgári életre szükséges ismeretekben tovább képezzék s azon túl még három évig a műfaragást tanulják meg úgy, hogy azt önállólag folytatni képesek legyenek. Ezen kettős czélja mellett az intézet mostani szervezetében még azon hivatással is bír, hogy a megtanított háziipar termékeinek értékesítésében a munkásokat támogassa, a mennyiben azok készítményeit minden időben készpénzért beváltja. Az intézet czélja tehát nemcsak az ipar megtanítására terjed ki, hanem egy központi raktár fentartása által abban is segítkeztet nyújt, hogy a termelő a távoli piacok felkérése helyett készítményeit egyenként is azonnal pénzzé tehesse.

Mint fenneb is említve van, az intézet első sorban a kevés mivelhető földdel bíró magyar lakosság érdekében állított, mert egyedüli keresetforrásuknak, terjedelmes erdőségeik használatának megszorítása miatt ezeket fenyegette leginkább a kivándorlás kényszerítése; de azért nyitva áll az bármely más nemzetiségűek előtt is, — föltéve, hogy a tanítás nyelvét megértik, mely kizárólag magyar.

(Folytatása következik.)

Egyletek.

Márczius tizenötödike.

Hazánk történelmének ezen örökké kimagasló napját a helyi iparos ifjak egylete csinos kis házi ün-

nepélylél fogja megünnepelni, még pedig a polgári kör helyiségében. — Az ünnepi beszédet Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő fogja tartani s szavalni fog Szterényi József szerkesztő, még pedig Barácsy Sándor ez alkalomra írt költeményét. Ezenkívül lesz még más szavaltat és ének is. — Tekintettel a nagy nemzeti ünnepre, az ünnepélyre az érdeklődő t. közönség ezennel meghivatik. Kezdeté d. u. fél 3 órakor. — Meghívók ki nem adatnak. Minden vendég szívesen láttatik.

Helyi és vidéki hírek.

A megyei közigazgatási bizottság gyűlése kivételesen csütörtökre, folyó márczius hó 12-ikére halasztatott.

Halálozás. Szász Károlyt, városunk közszeregetben álló tábori lelkészét nagy csapás érte. Anyja, Szász Katalin, szül. Feldmann, f. hó 11-én élete 61 évében hosszabb betegség után meghalt. A megboldogult hült tetemei f. hó 12-én d. u. 4 órakor fognak a szt.-János-utczai 643. szám alatt lévő gyászházból a bolonyai róm. kath. temetőbe örök nyugalomra kísértetni. Béke lengjen a szerető, gondos anya porai felett! A gyászoló család pedig fogadja részvétünket.

A „Kronstädter Zeitung” f. hó 10-iki számának vezérczikke ismét az erdélyi közművelődési egylettel foglalkozik. Lapunk szűk tere nem engedvén, hogy ma reflektáljunk erre, ép ezért szombatra kellett azt fenntartanunk.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara felterjesztését a hirlapi hirdetés-bélyeg eltörlése tárgyában lapunk jövő számában közöljük.

Philharmónikai hangverseny. A helyi philh. társaság csinosnak ígérkező hangversenye f. hó 17-én fog a Nro. 1. nagyertermében megtartatni. — Az előjegyzésbe vett jegyek Zeidner Henrik könyvkereskedésében átvethetők. Az ülések ára: körszék 1 frt, támlásszék 60 kr, karzati ülés 50 kr, földszinti állóhely 40 kr, karzati állóhely 30 kr. Kezdeté 8 órakor. A hangverseny iránt igen nagy az érdeklődés.

A vitéz oláh. Szebenben egy tizenhétéves oláh fiu kifeszített mellel járt fel s alá az utcákon. Nagy büszkeségének magyarázatául egy hatalmas maczkót mutogatott, a melyet a közeli havason olyan puszkával lött, a melynek a csövét sárgadrót tartotta össze, hogy szét ne menjen.

Görgey Arthur. A budapesti országos honvédegyűlés f. hó 9-én tartatott Budapesten. Daczára az elnök s választmány erőlködésének a többség a szabotsi honvédegyelet következő indítványát fogadta el: »Mondja ki az orsz. honvéd-közyűlés, mint e kérdésben egyedül illetékes forum, miszerint a Görgey Arthur 1848—49. szabadságharcunk fővezére érdekében, 1884. május hó 30-ik napján, bajtársaink egy kis töredéke által kibocsátott és a történelem megamisítására és ezáltal az utónemzedék félrevezetésére czélzó nyilatkozat aláírásának egyoldalú eljárását rosszszalja és azt magától nemcsak elutasítja, de sőt ezzel szemben, menten minden szenvedélyességtől, komoly, higgadt megfontolás után, Isten és ember előtt ünnepélyesen kinyilatkoztatja, hogy a nemzet közvéleménye által már 35 év előtt Görgey Arthurra kimondott honárulás vádját föntartja, őt e hazára erkölcsileg halottnak nyilvánítja.«

Kossuth-bankók. Az újvidéki zsidó-utczában lévő Wigenfeld-féle ház lebontása közben a napokban mintegy 20,000 frtnyi Kossuth-bankót találtak a padlás gerendázata közé elrejtve.

Bukaresti hírek. Bukarestből írják nekünk f. hó 3-iki kelettel: A »Bukaresti magyar társalgó és segély-egylet« megtartotta rendes évi közgyűlését (márczius 8-án). A teljes választmányi lemondása és Vándory Lajosnak azon határozott kijelentése után, hogy ő semmi szín alatt nem fogadja el az elnökséget, kezdődött meg a választás. Annyit azonban meg kellett Vándorynak ígérni, hogy legalább a tisztelbeli jegyzőséget elvállalja. Elnökké Resch Ferencz, alelnökké Csabay Lajos, jegyzővé Nagy János, pénztárnokká Gönczy Károly, ellenőrké Ósz Sándor és Mándel Miksa, könyvtárnokká Bartalis Dénes és egyleti gazdává Boga Tamás (kocsi gyáros) választattak meg. Ezenkívül még 16 választmányi és 6 pótvál. tag választott. A választmányba Vándory indítványára Hrabí Rezső építész is beválasztott. — Kedden temették el Paoli Ignác román kath. érseket; roppant nagy tömeg kísérte a gyászkocsit a temetőig. A király két hadsegéde által volt képviselve. Ott voltak továbbá a román kormány és az idegen követiségek tagjai. Most tehát üresedésbe jött a fölötté oly fontos bukaresti püspöki szék. Bár a magyar kormány annyira interveniálna, hogy oly püspök neveztesse ki, ki nem csak katolikus, hanem magyar nemzeti szempontból is tekintettel legyen magyar hiveire. — Holnap a »Bukaresti magyar önálló műkedvelő társulat« tartja első közgyűlését, hol hihetőleg új elnöki választás lesz, mivel mostani elnökükkel nincsenek megelegedve.

Ismét postán eltűnt pénz. Az orsovai postahivatal által Szeged felé továbbított pénzküldemények közül f. hó 9-én, mint értesülünk — egy 2100 forintot tartalmazó zacskó nyomtalanul eltűnt, még pedig a postakocsiról, a postahivataltól a vasúti indóházig. A vizsgálat Orsován folyamatban van, de nem tartják lehetetlennek, hogy a zacskó úgy esett le a kocsiról s nem tolvajkézen tűnt el.

Singerstrasse 15.

„Gold. Reichsapfel“

zum

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár

Bécsben

ezelőtt egyetemes labdacso

neve alatti; az utóbbi

nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig

létezik betegség, melyben a labdacso csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították

volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott,

ezzen labdacso számtalanszor és a legrovidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményezett,

1 dohoz 15 labdacssal 21 kr., 1 tekercs 6 dohossal 1 ft. 5 kr., bármennyitlen utánvét

mellett megküldéssel 1 ft. 10 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét). Számtalan

levél érkezett, melyek íról hálát mondanak a labdacsokat, melyeknek a legkülönfélébb és

legsúlyosabb betegségekben egészsegiük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet

tett velük, tovább ajánlja. A számtalan köszönő iratok közül ideemlítelekve közlünk néhányat.

Waidhofen az Ybbs mell. 1880 november 24.

Nyilvános köszönet!

Tekintetes ur! 1862-től óta szenvedtem

aranyeres hámlomban és húgyrekedésben;

orvosoltattam is magamat, de minden siker

nélkül, bajom mind rosszabbá vált, úgy, hogy

idő mulatával heves hasfájást is éreztem, (a

beleik összezsugorodása következtében); tel-

jes étvágytalanság állott be, s mihelyest

csak a legcélszerűbb étket vagy egy korty

vizet nyeltem is le, alig bírtam a puffadás,

nehéz zihálás és fulladozás miatt egyenesen

állni, mígsem végre az ön, csaknem csodá-

latos hatású vertiszitáló labdacsoi használa-

tához folyamodtam, melyek nem tévesztették

el hatásukat, s engemet csaknem gyógyít-

hallan bajomból tökéletesen megszabadított-

tak. — Minek következtében én a tekintetes

urak vertiszitáló labdacsoi s más egyéb erő-

sító gyógyszerre már nem győzőm hálám s

elismerésemet elegendőképen kifejezni. —

Kiváló mély tisztelettel Oellinger János.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam vé-

lelten az ön vertiszitáló labdacsohoz jutni,

melyek nálam csodákat műveltek! Ezek

óta, szenvedtem fejfájás és szédülésben, egy

barátom az ön kitűnő labdacsoit átengedett

nekem 10 darabot s ezen 10 darab labdacso

engem oly teljes tökéletesen helyreállított,

hogy az valódi csoda. — Köszönet mellett kérek

még 1 csomagot.

Priska, 1881 márcz. 13. Pár András.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és

sokan mások, kik az ön vertiszitáló-pilula-

inak egészsegiüket köszönjük, irásban fe-

jezzük ki legmélyebb hálánkat; az ön pilulái

sok betegségekben, mely ellen semmi más

Amerikai közvény-kenőcs, gyorsan és biz-

ségtelenné legjobban szer minden közséves

és csuszos baj, nevezetesen hágrinézaj,

tagszagátás görcs, ideges fogfájás, ful-

szagátás stb. stb. ellen 1 ft. 20 kr.

Chinai tolette-szappan, a legtekélyesebb a

Használatát után a bőr bársónysima lesz

és igen kellemes szagot tart meg. Igen

sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab

70 kr.

Pagy-balsam, Pserhofer J.-tól évek óta

merve mindennemű fagybajok és tüdő stb.

ellen. 1 téglly 40 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek, svéd cseppek),

megromlott gyomor, rossz emésztés, min-

denmüi altesti bajok ellen, kitűnő házi-

szert. Egy üvege 20 kr.

Valamennyi franczia különlegesség nagy raktáron tartatik, vagy kívánatra pontosan s a

legújtanósyosabban beszereztek.

(9)

Postai küldemények 5 ft. aluli megrendeléseknek csakis az összeg előleges

beküldése mellett, nagyobb összegeknek utánvétellel is esközlöthetnek.

12-13

Singerstrasse 15.
„Gold. Reichsapfel“
zum
Pserhofer J.-féle
gyógyszertár
Bécsben

ezelőtt egyetemes labdacso
neve alatti; az utóbbi
nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig
létezik betegség, melyben a labdacso csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították
volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott,
ezzen labdacso számtalanszor és a legrovidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményezett,
1 dohoz 15 labdacssal 21 kr., 1 tekercs 6 dohossal 1 ft. 5 kr., bármennyitlen utánvét
mellett megküldéssel 1 ft. 10 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét). Számtalan
levél érkezett, melyek íról hálát mondanak a labdacsokat, melyeknek a legkülönfélébb és
legsúlyosabb betegségekben egészsegiük helyreállítását köszönik. A ki csak egyszer kísérletet
tett velük, tovább ajánlja. A számtalan köszönő iratok közül ideemlítelekve közlünk néhányat.
Waidhofen az Ybbs mell. 1880 november 24.

Nyilvános köszönet!
Tekintetes ur! 1862-től óta szenvedtem
aranyeres hámlomban és húgyrekedésben;
orvosoltattam is magamat, de minden siker
nélkül, bajom mind rosszabbá vált, úgy, hogy
idő mulatával heves hasfájást is éreztem, (a
beleik összezsugorodása következtében); tel-
jes étvágytalanság állott be, s mihelyest
csak a legcélszerűbb étket vagy egy korty
vizet nyeltem is le, alig bírtam a puffadás,
nehéz zihálás és fulladozás miatt egyenesen
állni, mígsem végre az ön, csaknem csodá-
latos hatású vertiszitáló labdacsoi használa-
tához folyamodtam, melyek nem tévesztették
el hatásukat, s engemet csaknem gyógyít-
hallan bajomból tökéletesen megszabadított-
tak. — Minek következtében én a tekintetes
urak vertiszitáló labdacsoi s más egyéb erő-
sító gyógyszerre már nem győzőm hálám s
elismerésemet elegendőképen kifejezni. —
Kiváló mély tisztelettel Oellinger János.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam vé-
lelten az ön vertiszitáló labdacsohoz jutni,
melyek nálam csodákat műveltek! Ezek
óta, szenvedtem fejfájás és szédülésben, egy
barátom az ön kitűnő labdacsoit átengedett
nekem 10 darabot s ezen 10 darab labdacso
engem oly teljes tökéletesen helyreállított,
hogy az valódi csoda. — Köszönet mellett kérek
még 1 csomagot.
Priska, 1881 márcz. 13. Pár András.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és
sokan mások, kik az ön vertiszitáló-pilula-
inak egészsegiüket köszönjük, irásban fe-
jezzük ki legmélyebb hálánkat; az ön pilulái
sok betegségekben, mely ellen semmi más
Amerikai közvény-kenőcs, gyorsan és biz-
ségtelenné legjobban szer minden közséves
és csuszos baj, nevezetesen hágrinézaj,
tagszagátás görcs, ideges fogfájás, ful-
szagátás stb. stb. ellen 1 ft. 20 kr.

Chinai tolette-szappan, a legtekélyesebb a
Használatát után a bőr bársónysima lesz
és igen kellemes szagot tart meg. Igen
sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab
70 kr.

Pagy-balsam, Pserhofer J.-tól évek óta
merve mindennemű fagybajok és tüdő stb.
ellen. 1 téglly 40 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek, svéd cseppek),
megromlott gyomor, rossz emésztés, min-
denmüi altesti bajok ellen, kitűnő házi-
szert. Egy üvege 20 kr.

Valamennyi franczia különlegesség nagy raktáron tartatik, vagy kívánatra pontosan s a
legújtanósyosabban beszereztek.
(9)

Postai küldemények 5 ft. aluli megrendeléseknek csakis az összeg előleges
beküldése mellett, nagyobb összegeknek utánvétellel is esközlöthetnek.

Az „Ország-Világ“, e szép képekben és becses
cikkekben leggazdagabb magyar képes lap ez évi 10-ik
száma a következő tartalommal jelent meg: Tisza
Kálmán (arczképpel) Beksics Gusztávól, egy szelle-
mes epigramm Szontágh Páltól, a képviselőház alelnö-
kétől, Az első kliens Tóth Józseftől, „A falu urai“,
regény Tolnai Lajostól, „Őskori bányászszobrok“, Tégl-
lás Gábortól, „Az erdőben“, Eugéne Manuel szép köl-
teménye, fordította Bogdánffy Lajos, „Művész-világból“,
irta Jesson, angolból fordította Sáni Lászlóné, „A
divat és a gyermekek“, irta Klemenszky Mihály, „Há-
rom vár“, rajzolta és irta Agyagfalvi Garó Lajos, „A
hét története“, Székely Huszártól. A képek közül
megemlítjük Venus és Amor, Művésznövendék, Cana-
dai favák tanyája stb. cziműeket. Végül a rendkívül

Irodalom.

Árviz Bukovinában. Mint Csernoviczból távir-
ják, Dorna fürdőhelyet az árviz teljesen elöntötte. A
fürdőhelylyel közlekedni alig, Erdély felől pedig egyál-
talan nem lehet, az utakon és az épületeken a víz sok
kárt ejtett. Az árvizet s sűrű esőzések és a patakon
megindult jégár hirtelen összetorlódása idézte elő.

Összegett leány. Fazekas Borbála 18 éves
hajadon cseléd 9-én este több ismerősével mulatott
Kőbányán az Udvardy-féle korcsmában. Midőn egy
ujjonnan érkezett vendégnek helyet akartak csinálni,
az egyik udvarias fiatal ember oly magasra emelt egy
széket, hogy azzal a függő lámpát leütötte s az egye-
nest Fazekas Borbálára esett s a kiömlött petróleumtól
a leány ruhája egy perc alatt lángot fogott. A ven-
dégek azonnal se itségére siettek s ruháit gyorsan le-
tépték, de ennek daczára, arczán, mellén, hátán és
karjain oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azonnal
kórházba kellett szállítani.

A zágrábi exkommunikáció vége. Mihalovics
zágrábi bibornok-érsek, Budapestről keltezett rende-
tével Smetisko kanonokot, a zágrábi papnövelde is-
meretes rektorát, Krsnjavi tanár kiátkozóját, saját ké-
relmére állásától fölmentette. Helyette alighanem a
mostani plébánost fogják rektorrá kinevezni.

Elevenen eltemetve. Vitány községben f. hó 4-én
kutat ástak. Midőn a munkák már mintegy 8 ölnyi
mélységben voltak, a föld leszakadt s Mihók Jánost
eltemette. A szerencsétlen ember holttestét csak har-
madnapra sikerült kiásni. — Lengyel János nyiregy-
házai gőzinalom-bérlő kocsisa f. hó 3-ikán homokért
ment a homokbányába. A mint a mélyen aláasott
üregből lapátolta a homokot, egy nagy tömeg rásza-
kadtt és maga alá temette. A 23 éves fiatal embernek
csak holttestét ásták ki.

Dühös eb. Segesvári tudósítónk f. hó 9-iki ke-
llettel következőt írja: Ma este 10 órakor Bendel
levélhordót egy veszett eb az utcán megtámadta, s
kezeit-lábait a szó szoros értelmében összemarczan-
golta. A szerencsétlen levélhordó, ki becsületessége
miatt általános szeretetben állott, küzd a halállal, oly
sebeket kapott. A kutyát — mely állítólag másokat
is megmárt, még nem sikerült lelőni vagy agyonütni.
— A városban nagy rémület uralkodik.

Tűz volt e napokban Kulán, mely alkalommal
egy új lakóház, s több gazdasági melléképület lett a
lángok martaléka; csak nagy erőfeszítéssel lehetett
megakadályozni, hogy a közeli szalmás viskókba a tűz
be nem kapott.

változatos és gazdag rovatok: Tudomány és irodalom,
színház és művészet, újdonságok, nők világa, könyv-
piacz, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, rejtvények.
— Az „Ország-Világ“ előfizetési ára január—decze-
berre 10 ft, január—juniusra 5 ft, január—már-
ciusra 2 ft 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas
irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők,
gránátos-utca 6:ik szám.

Közgazdaság. Iparosaink életkérdése.

Lapunk több ízben foglalkozott már iparosaink
sanyaru helyzetével s reámutatva a tétongó sebekre,
ugyanakkor jelezte is az orvoslás módját.

És különösen a helybeli csizmadiák és cipészek
borzasztó helyzetét tárgyalva, feltártuk azt a maga
valóságában s gondunk volt arra is, hogy az illetékes
körök erről tudomást vegyenek.

Jeleztük annak idején, hogy a helybeli csizmadia
és cipéstartársulat a hadügyminiszter által hirdetett
szállítási pályázatban 20000 pár lábbeliért kérvényezett.

E kérelem rendesen felszerelve annak idején el-
ment, elkészítette annak útját megyénk érdemes főis-
pánja.

Az ügy most tárgyalás alatt van. Az egy millió
lábbelire nem állanak a brassaiak egyedül, mint pá-
lyázók, van ott biz igen sok más is.

Hanem ezért gondoskodva van arról is, hogy ró-
lunk a hadügyminiszter meg ne feledkezzék. Azon
eddig szokással, hogy az összes munkát egy vállalkozó
kapja meg, valamint azzal is, hogy a munka csak
Ausztriában készüljön, szakítva van.

A magyar kormány iparosaink védelmére kelt s
már követelte is a közös hadügyminisztertől, hogy a
munkából a hazai iparosok ki ne zárassanak. E fel-
lépésnek meg volt a kívánt sikere, a munka fel fog
osztatni s igen valószínű, hogy abból nekünk is kijut.
valami.

A mi iparosaink nyomorognak s különösen a
magyarok; a szászok, mint régebbi lakói ezen város-
nak, a régi jó időkben mégis csak megszédtek magu-
kat s így könnyebben daczolhatnak a sorssal; de mit
csináljon a máról — holnapra elő szegény iparos?....
Legtöbb esetben kivándorol, a bizonytalanba helyezi
reményét, hogy bizonyosban csalódjék.

Románia nem az az aranybánya többé, mint az-
előtt volt. Ott a viszonyok még rosszabbak mint
nálunk.

S ha valaki példát akar iparunk hanyatlásáról,
ha valaki képet s fogalmat akar magának szerezni az
iparosaink, de különösen a csizmadiák, és cipészek
között uralkodó nyomorról, annak álljon itt a követ-
kező eset.

Egy közel vidéki városban hivatalsszolgát kerestek
nemrég, hol az illető feleségének is cselédsszolgátot
kell végezni, a miért összevéve kapnak 15 ft havi
díjat s egy kis szobából álló lakást.

A hirdetmény megjelent s íme Brassóbol nem
kevesebb, mint 27 önálló csizmadia és cipész, közöt-
tük nem egy olyan, ki eddig 5—6 segéddel dolgozott
— könyörgött ezen gyarló állásért.

Íme, a bizonyíték! Ez elég jellemző, elég ek-
klatáns.

Már most honnan fizessék ezen földhöz ragadt,
szegény, nem önhibájukból tönkrejutott iparosok az
adót s miből tartásuk fenn családokat? . . .

Valóban megszorító állapot. A helyzetben gyor-
san csak a kormány segíthet s mi kérünk iparosaink-
ért, kérünk segedelmet.

A kormánynak van egyedül hatalmában, meg-
menteni ezen iparosok százait, megmenteni az által,
hogy a hadsereg és honvédség részére szükségelt láb-
belik egyrészét ezeknek adják ki.

S mi bizunk a kormányban, reméljük, hogy ké-
rünk elhangzani s zárt ajtókra találni nem fog.

A hadügyminiszterium nemsokára dönteni fog a
pályázatok felett s mire két hónap elmúlt, a mi ipa-
rosaink sorsa is el lesz döntve.

Addig folyton fogunk kérni, addig fogunk mo-
zogni, míg reánk nem unnak s kérésünket nem telje-
sitik. Mert »a kinek a háza ég, az kiabáljon.«

Kérünk és mozognunk kell, mozogjanak érde-
kelt csizmadiánk és cipészeink is, ne álljanak tétlenül
jajveszékelve, hisz »a néma gyermeknek anyja sem
tudja baját.«

Hogy a kormány érdekeink iránt nem közönyös,
hogy ügyünket jól ismeri s irántunk jóindulattal vi-
seltetik, annak bizonyosságát adta a honvédelmi minisz-
ter akkor, midőn daczára a fennálló szerződésnek,
legközelebbre már 2500 pár bakkancsot helyezett ki-
lításba.

Igaz ugyan, hogy ez, iparosaink nagy számát te-
kintve nem nagyon sok, mert legfeljebb két havi mun-
ka, de elvégre is jobb a semminél s különben is csak
a kezdetnek tekintendő. A többi majd csak később jő.

Csak nem kell kétségbe esni, ha eddig vártunk
s türtünk, várjunk még egy kevéssé!

Ügyünk nincs elveszve, nemsokára itt lesz a
mentő segítség, — akkor azután lesz öröm Brassóban. —

Magyarságunk többségét az iparos osztály képezi,
ennek érdeke a magyarság közös érdeke. S legyenek
meggyőződve az iparosok, hogy mi érdekükben minden
tőlünk telhetőt megteszünk s reméljük, nem eredmény-
telenül.

Ha leérkezik a megbízatás az említett 2500 bak-
kancsra, igyekezzenek azt úgy szállítani, hogy az le-
gyen a legjobb ajánló bizonyítvány odafönn.

A szerkesztő postája.

Részvényes. Az első erdélyi bankot tárgyzó
hozzánk beküldött levele tér szűke miatt csak jövő
számunkban közölhető. Különben akkor sem lesz
késő, mert a közgyűlés amugy is csak április hóban
fog tartatni.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1883 márczius hó 12-én.			
Román papirpénz à 20 frankos	8.86 vétel	8.90 eladás.	
ezüstpénz à 20	8.80	8.85	
Napoleon d'or (aranypénz)	9.77	9.79	
Török lira	11.05	11.07	
Orosz imperial	10.03	10.05	
Arany	5.70	5.73	
Orosz papirruble	128.—	129.—	

Felelős szerkesztő: Sztérenyi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.